KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 30 päivänä huhtikuuta 2003,

valtiontuesta, jonka Saksa on myöntänyt Heckert Werkzeugmaschinen GmbH:n hyväksi

(tiedoksiannettu numerolla K(2003) 1326)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2003/591/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen ([1]) mukaisesti pyytänyt asianomaisia esittämään huomautuksensa ja ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I MENETTELY

(1) Saksa ilmoitti komissiolle 28 päivänä joulukuuta 1999 päivätyllä kirjeellä Heckert Werkzeugmaschinen GmbH:lle myönnetyistä tuista. Tukiasia kirjattiin rekisteriin viitteellä NN 7/2000. Komissio pyysi Saksalta lisätietoja 21 päivänä tammikuuta 2000, 26 päivänä tammikuuta 2001 ja 1 päivänä elokuuta 2001 päivätyillä kirjeillä. Saksa vastasi tietopyyntöihin 24 päivänä helmikuuta 2000, 29 päivänä toukokuuta 2001 ja 6 päivänä syyskuuta 2001 päivätyillä kirjeillä.

(2) Komissio ilmoitti Saksalle 28 päivänä joulukuuta 2001 päivätyllä kirjeellä päättäneensä aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn, joka koskee kyseistä tukea, ja kehotti asianomaisia esittämään tuesta huomautuksia ([2]). Siinä vaiheessa tukiasia kirjattiin rekisteriin viitteellä C 93/2001. Saksalta saatiin huomautuksia 28 päivänä tammikuuta ja 1 päivänä maaliskuuta 2002.

II TOIMENPITEIDEN KUVAUS

1. Tuensaaja

(3) Kyse on Heckert Werkzeugmaschinen GmbH:lle myönnetyistä pelastamis- ja rakenneuudistustuista. Kyseinen yritys valmistaa työstökoneita ja on erikoistunut jyrsinkoneiden tuotantoon. Yritys sijaitsee Chemnitzissa, Sachsenin osavaltiossa, joka on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen tukialue. Heckert Werkzeugmaschinen GmbH kuului aiemmin Kombinat Fritz Heckert -valtionyritykseen.

A. *Yksityistäminen*

(4) Kombinat Fritz Heckert siirtyi vuonna 1991 Saksan Treuhandanstaltin (jäljempänä 'THA') omistukseen, jolloin sen nimi muutettiin Heckert-Chemnitzer Werkzeugmaschinen GmbH:ksi (jäljempänä 'HCW').

(5) Avoimen ja varauksettoman tarjouskilpailun päätteeksi pääosa yrityksen työstökonetuotannosta myytiin 24 päivänä syyskuuta 1993 Heckert Chemnitzer Werkzeugmaschinen GmbH:n nimissä Traub AG Reichenbachille. Ostohinta oli 7 miljoonaa Saksan markkaa (3,57 miljoonaa euroa). HCW työllisti kyseisenä ajankohtana 420 henkilöä.

(6) Yritykselle myönnettiin yksityistämisen yhteydessä yhteensä noin 81,6 miljoonan euron tuet hyväksytyistä tukiohjelmista. Tukitoimenpiteet koskivat muun muassa 11 miljoonan Saksan markan (5,6 miljoonan euron) takausta maksuvalmiusluotoille ja luottositoumuksille, jotka Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (jäljempänä 'BvS') myönsi HCW:lle ennen yksityistämistä. Sachsenin osavaltio (jäljempänä 'osavaltio') ja liittovaltio ottivat vastatakseen 80 prosentin osuuden takauksista ([3]).

(7) Traub AG joutui vuonna 1995 taloudellisiin vaikeuksiin. Traub AG:n heikon tuloskehityksen seurauksena pankit jäädyttivät koko konsernin lainat. Likviditeettiongelmat pakottivat vuoden 1996 lopulla sekä Traub AG:n että HCW:n hakeutumaan konkurssiin. Konkurssin aikaan HCW:n palveluksessa oli 640 henkilöä.

B. *Toiminnan jatkaminen selvitystilan aikana*

(8) Konkurssipesän toimitsijamies päätti, että HCW:n toimintaa jatkettaisiin sen myynnin valmistelemiseksi. Toimitsijamies perusti 24 päivänä tammikuuta 1997 Heckert Werkzeugmaschinen GmbH:n (jäljempänä 'HWG'), joka toimi HCW:n omaisuuden hoitajana. Näin toimittiin, jotta toimintaa ei jouduttaisi harjoittamaan konkurssiyrityksessä. HWG:n tehtävänä oli hankkia ja käsitellä uusia tilauksia. Konkurssiin asetettu 'HCW' puolestaan jatkoi HWG:n kautta myytävien tuotteiden valmistusta.

([1]) EYVL C 51, 26.2.2002, s. 13.
([2]) Katso alaviite 1.
([3]) Bundesbürgschaftsprogramm (Ost), SG (91) D/13344, 15.7.1991 (N 297/91).

(9) Deutsche Bank myönsi 29 päivänä marraskuuta 1996 yhteensä 16 miljoonan Saksan markan (8,16 miljoonan euron) lainan yrityksen liiketoiminnan jatkamiseksi selvitystilan aikana. Lainaa korotettiin 12 miljoonalla Saksan markalla (6,12 miljoonalla eurolla) 13 päivänä kesäkuuta 1997 erittäin tärkeän tilauksen käsittelemisen varmistamiseksi. Laina myönnettiin 7,5 prosentin vuosikorolla, ja laina-aika päättyi 15 päivänä helmikuuta 1998. Liittovaltio ja osavaltio takasivat lainan 80 prosenttiin saakka. Takauskustannusten osuus oli 0,5 prosenttia ja takaus oli voimassa laina-ajan.

(10) Lisäksi Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (jäljempänä 'BvS') myönsi yritykselle 7 päivänä elokuuta 1997 yhteensä 9,5 miljoonan Saksan markan (4,9 miljoonan euron) lainan 6 prosentin korolla.

(11) Molempien toimenpiteiden tarkoituksena oli kattaa yrityksen juoksevat kulut selvitystilan aikana.

C. *Yrityksen myynti uudelle sijoittajalle*

(12) Toimitsijamies myi 16 päivänä kesäkuuta 1998 HWG:n ja HCW:n välttämättömät tuotantoon liittyvät omaisuuserät sveitsiläiselle työstökoneiden valmistajalle Starrag AG:lle (jäljempänä 'Starrag'). HWG:n myyntihinta oli 50 000 Saksan markkaa (25 510 euroa). Omaisuuseristä maksettu hinta oli 47,4 miljoonaa Saksan markkaa (24,2 miljoonaa euroa).

(13) Kun yritys myytiin Starragille, BvS luopui edellä mainitun 9,5 miljoonan Saksan markan (4,9 miljoonan euron) lainan takaisinmaksuvaatimuksesta. Saksa ilmoitti kuitenkin 10 päivänä toukokuuta 2001 komissiolle, että konkurssipesän toimitsijamies oli maksanut lainan korkoineen takaisin.

(14) Deutsche Bank myönsi 19 päivänä syyskuuta 1998 HWG:lle 10 miljoonan Saksan markan (5,1 miljoonan euron) lainan, jonka Kreditanstalt für Wiederaufbau (jäljempänä 'KfW') jälleenrahoitti komission hyväksymästä tukiohjelmasta ([1]). Laina-aika oli kymmenen vuotta ja lainan korko 3,75 prosenttia. Laina määrättiin maksettavaksi takaisin 16 erässä helmikuun 2001 lopusta lähtien.

(15) HWG:lle on myönnetty myös 13,28 miljoonan Saksan markan (6,78 miljoonan euron) investointiavustukset ja 499 800 Saksan markan (255 000 euron) investointipalkkio komission hyväksymien tukiohjelmien ([2]) perusteella.

2. **Päätös EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta**

(16) Toimenpiteistä laadittiin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamista koskevassa päätöksessä vaikeuksissa olevien yritysten pelastamis- ja rakenneuudistustukien arviointia koskevien suuntaviivojen ([3]) (jäljempänä 'suuntaviivat') mukainen arvio. Koska tuki myönnettiin ennen uusien suuntaviivojen ([4]) voimaantuloa vuonna 1999, se arvioitiin vuonna 1994 annettujen suuntaviivojen mukaisesti.

(17) Komission päätöksessä esitetään seuraavat epäilyt:

a) Olivatko yksityistämisen yhteydessä myönnetyille maksuvalmiusluotoille ja luottositoumuksille annetut 11 miljoonan Saksan markan (5,6 miljoonan euron) takaukset kyseisen tukiohjelman edellytysten mukaisia? Erityisesti epäiltiin sitä, oliko mahdollista, että liittovaltio ja osavaltio vastaavat takauksista yhdessä ja olivatko toimenpiteet osittaisia ja ajallisesti rajattuja kuten tukiohjelmassa edellytetään.

b) Noudattiko 80 prosentin takaus, joka koski Deutsche Bankin 16 miljoonan Saksan markan (8,16 miljoonan euron) lainan korottamista 28 miljoonaan markkaan (14,3 miljoonaan euroon) ja joka katsottiin päätöksessä pelastamistueksi, suuntaviivoissa määritettyjä perusteita?

c) Olivatko jälleenrahoitus, jonka KfW myönsi Deutsche Bankin 10 miljoonan Saksan markan (5,1 miljoonan euron) lainalle, ja erityisesti sen 3,75 prosentin korko ja takaisinmaksuaikataulu, johon alun perin sisältyi kahden ja puolen vuoden pituinen lyhennyksetön aika, kyseisen tukiohjelman edellytysten mukaisia?

d) Voitiinko BvS:ltä saatu 9,5 miljoonan Saksan markan (4,9 miljoonan euron) laina, joka katsottiin menettelyn aloittamisen yhteydessä pelastamistueksi, luokitella yksittäiseksi pelastamistoimenpiteeksi ja oliko lainan takaisinmaksuaikataulu suuntaviivojen mukainen?

(18) Saksa väitti, että toimenpiteet soveltuisivat yhteismarkkinoille rakenneuudistustukina. Tämän osalta komissio esitti epäilyjä siitä, voitiinko tuensaajalle myöntää suuntaviivojen mukaisesti rakenneuudistustukea.

III **SAKSAN ESITTÄMÄT HUOMAUTUKSET**

(19) Saksa toimitti virallisen tutkintamenettelyn aikana seuraavia täydentäviä tai tarkistettuja tietoja:

1. **Yksityistämisen yhteydessä myönnetyt takaukset**

(20) Saksa ilmoitti komissiolle, että yksityistämisen yhteydessä myönnettyihin 11 miljoonan Saksan markan (5,6 miljoonan euron) lainoihin liittyvät takaukset myönnettiin 21 päivänä helmikuuta 1995 65-prosenttisina — eikä 80-prosenttisina — täytetakauksina ja ne olivat voimassa 31 päivään joulukuuta 2002. Takaukset pienenivät 31 päivästä joulukuuta 1999 alkaen vuosittain 25 prosenttia.

([1]) KfW-Mittelstandsprogramm, SG (96) D/3473, 29.3.1996 (NN 37/95).
([2]) 27. Rahmenplan der Gemeinschaftsaufgabe "Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur" (investointiavustukset), SG (1999) 03472, 17.5.1999 (C 84/98) ja Investitionszulagengesetz 1996 (investointipalkkio), SG (96) 3794, 11.4.1996 (N 494/A/95).
([3]) EYVL C 368, 23.12.1994, s. 12.
([4]) EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.

(21) Takausvastuun jakaminen suhteessa 60:40 liittovaltion ja osavaltion kesken kuvattiin sisäiseksi toimenpiteeksi, joka ei vaikuta ohjelmasta myönnettävän kokonaistuen enimmäismäärään, josta komissiolle ilmoitettiin 26 päivänä kesäkuuta 1995 päivätyllä kirjeellä.

2. **Selvitystilan aikana myönnetty 80 prosentin takaus**

(22) Tästä takauksesta Saksa totesi, että se on myönnetty saman tukiohjelman perusteella kuin aikaisemmat takaukset ([1]) eikä sitä sen vuoksi voida luokitella tapauskohtaiseksi pelastamistueksi.

3. **KfW:n jälleenrahoitus Deutsche Bankin lainalle selvitystilan aikana**

(23) KfW:n jälleenrahoituksesta Deutsche Bankin lainalle Saksa ilmoitti komissiolle, että ainoastaan 96 prosenttia lainasta todella maksettiin tuensaajayritykselle, mutta takaisinmaksuvelvollisuus koski 100:aa prosenttia nimellismäärästä. Näin ollen lainaan sovellettiin 4,58 prosentin efektiivistä korkoa.

(24) Lisäksi Saksa korosti, että laina jälleenrahoitettiin Mittelstandsprogramm Ost -ohjelman ([2]) mukaisesti. Kyseisessä ohjelmassa vahvistettiin vuoden 1998 loppuun saakka 0,25 prosenttia alhaisempi korko Mittelstandsprogramm West -ohjelmaan verrattuna. KfW:n käyttämien korkojen poikkeaminen komission viitekorosta johtuu Saksan toimittamien tietojen mukaan siitä, että markkinakorot olivat kyseisenä ajankohtana laskevia ja viitekoron muuttamisen aikavälit ovat pitkiä.

(25) Lisäksi Saksa viittasi siihen, että Mittelstandsprogramm Ost -ohjelman mukaan takaisinmaksu alkaa 2½ vuoden kuluttua.

4. **BvS:n selvitystilan aikana myöntämä laina**

(26) Saksa väitti, että BvS:n selvitystilan aikana myöntämä 9,5 miljoonan Saksan markan (4,9 miljoonan euron) laina voitiin katsoa pelastamistukea koskevien suuntaviivojen edellytysten mukaiseksi. Saksan mielestä konkurssiin asetetun tuensaajan tapauksessa ei pitäisi keskittyä takaisinmaksuaikatauluun, koska laina maksetaan takaisin konkurssimenettelyssä saatavista tuloista. Tämä merkitsee yleensä takaisinmaksun viivästymistä. Saksa korostaa lisäksi sitä, että lainan ainoana tarkoituksena oli mahdollistaa konkurssiin asetetun HCW:n liiketoiminnan jatkaminen.

IV **ARVIOINTI**

1. **Yksityistämisen yhteydessä myönnetyt takaukset**

(27) Maksuvalmiusluotoille myönnetystä 5,5 miljoonan Saksan markan takauksesta ja 5,5 miljoonan Saksan markan vekselitakauksesta, jotka liittovaltio ja Sachsenin osavaltio myönsivät yhdessä yksityistämisen yhteydessä, on huomattava, että kyseisen tukiohjelman mukaan investointiluotoille ja ajallisesti rajatuille käyttöpääomaluotoille on mahdollista myöntää takauksia 80 prosenttiin asti.

(28) Komissio ottaa huomioon Saksan esittämät väitteet, joiden mukaan takaukset kattoivat vain 65 prosenttia luotoista ja olivat ajallisesti rajoitettuja 31 päivään joulukuuta 2002. Lisäksi on todettava, että liittovaltion ja osavaltion välinen sisäinen takausvastuun jakaminen, josta komissiolle ilmoitettiin 26 päivänä kesäkuuta 1995 päivätyllä kirjeellä, ei muuta tuen enimmäismäärää tai muita tukiohjelman ehtoja. Sen vuoksi nämä toimenpiteet näyttävät noudattavan kyseisen tukiohjelman ehtoja eikä niitä tarvitse tutkia tämän päätöksen yhteydessä.

2. **Selvitystilan aikana myönnetty 80 prosentin takaus**

(29) Se 80 prosentin takaus, joka myönnettiin siinä yhteydessä, kun Deutsche Bankin myöntämä 16 miljoonan Saksan markan (8,16 miljoonan euron) laina korotettiin 28 miljoonaan Saksan markkaan (14,3 miljoonaan euroon), katsottiin menettelyä aloitettaessa pelastamistueksi, ja komissio epäili pelastamistuen myöntämisedellytysten täyttymistä.

(30) Menettelyn aloittamisen jälkeen Saksa ilmoitti, että takaus oli myönnetty saman takausohjelman perusteella kuin edellä mainitut takaukset. Komissio toteaa, että kyseessä on 80 prosentin takaus ajallisesti rajoitetulle käyttöpääomaluotolle, joka selvästi kuuluu tukiohjelman soveltamisalaan eikä edellytä tarkempaa arviointia.

3. **KfW:n selvitystilan aikana jälleenrahoittama Deutsche Bankin laina**

(31) KfW:n jälleenrahoittaman Deutsche Bankin lainan osalta komissio ottaa huomioon Saksan menettelyn aloittamisen jälkeen esittämät väitteet. Niiden mukaan lainan efektiivinen korko oli 4,58 prosenttia. Lisäksi toimenpide noudattaa Itä-Saksaa koskevia ohjelman määräyksiä, joissa sallitaan 2½ lyhennyksetöntä vuotta ja koron laskeminen 0,25 prosenttia verrattuna Länsi-Saksassa sovellettavaan korkoon. Tässä yhteydessä on myös todettava, että laina myönnettiin ajankohtana, jolloin markkinakorot laskivat ja komission viitekorko, joka syyskuussa 1998 oli vielä 5,94 prosenttia, laskettiin 4,87 prosenttiin marraskuussa 1998.

(32) Näiden tietojen perusteella toimenpide näyttää noudattavan Mittelstandsprogramm-ohjelman ehtoja eikä edellytä tarkempaa arviointia.

([1]) Bundesbürgschaftsprogramm (Ost), SG (91) D/13344, 15.7.1991 (N 297/91).
([2]) KfW Mittelstandsprogramm Ost, SG (96) D/3475, 29.3.1996 (NN 24/96).

(33) Tämän vuoksi hyväksyttyjen tukiohjelmien mukaisia toimenpiteitä ei tarvitse arvioida tarkemmin tässä päätöksessä.

(34) Näin ollen ainoastaan BvS:n vuonna 1997 selvitystilan aikana myöntämä 9,5 miljoonan Saksan markan (4,9 miljoonan euron) laina on katsottava tapauskohtaiseksi tueksi.

4. **BvS:n selvitystilan aikana myöntämä laina**

(35) Komissio toteaa, että jäljelle jäänyt tapauskohtainen tuki, toisin sanoen BvS:n myöntämä 9,5 miljoonan Saksan markan (4,9 miljoonan euron) laina, on maksettu tällä välin takaisin 6 prosentin korolla. Viitekorko, jota komissio soveltaa sääntöjenvastaisesti myönnettyjen tukien takaisinmaksun yhteydessä maksettavan koron määrittämiseksi, oli lainan myöntämisajankohtana 5,54 prosenttia.

(36) Komissio päättelee edellä esitetyn perusteella, että mahdollisesti yhteismarkkinoille soveltumattomaksi katsottava valtiontuki eli BVS:n myöntämä 9,5 miljoonan Saksan markan (4,9 miljoonan euron) laina, on maksettu takaisin ja tuesta mahdollisesti aiheutuva kilpailun vääristyminen on näin ollen poistettu.

V **PÄÄTELMÄ**

(37) EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen muodollinen tutkintamenettely, joka koskee kyseistä toimenpidettä, voidaan tästä syystä lopettaa,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Saksan Heckert Werkzeugmaschinen GmbH:lle myöntämää tukea vastaan 20 päivänä joulukuuta 2001 aloitettu EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen muodollinen tutkintamenettely lopetetaan.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 30 päivänä huhtikuuta 2003.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen